

LUX FILM DAYS

3 FILMY
24 JAZYKŮ
28 ZEMÍ

© Les Films de Pierre

120 BPM (120 BATTEMENTS PAR MINUTE)

Film Robina Campilla
Francie

120 BPM (120 BATTEMENTS PAR MINUTE)

FILM ROBINA CAMPILLA

Na počátku 90. let ve Francii uprostřed epidemie AIDS skupina aktivistů Act Up zasahuje nejrůznějšími způsoby do veřejného života, ať už aby dosáhla lepší podpory prevence ze strany odpovědných politiků či získala přístup k testovaným lékům, nebo aby jen otrásla lhostejnou veřejností, která se stále domnívá, že tato nemoc se týká jen „okrajových“ skupin – homosexuálů, příjemců krve, vězňů, závislých na heroinu...

Robin Campillo nabízí skutečný skupinový portrét a inspiruje se při tom vlastní zkušeností aktivisty, přičemž u některých postav sleduje jejich životní dráhu podrobněji. A život skupiny ovládá její zarputilá vůle jednat, otázky, konflikty, touha otřást apatií, ne-li všeobecnou lhostejností, horečnatost jejich pozoruhodných činů, emoce spojené také s nemocí, která nevyhnutelně zabíjí v jejím okolí nebo která zabije vás...

AKTIVISTICKÝ FILM?

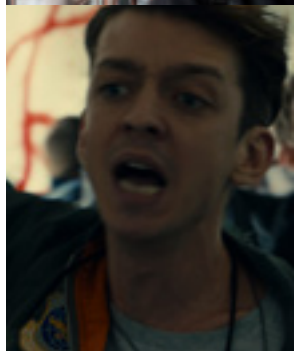
120 BPM je film o skupině aktivistů, ale je to také zcela zřejmě aktivistický film. Připomíná boj skupiny Act Up ve Francii, přičemž ukazuje jeho správnost a zdůrazňuje, ač nepřímo, jeho aktuálnost. Jak ve filmu říká jedna z postav, skupina Act Up nebyla a není skupinou na podporu nemocných a svou činností chtěla ukázat, že epidemie se neomezovala na problém veřejného zdraví a měla politický, ekonomický a společenský rozměr.

Politický, jelikož francouzský stát si neuvědomil naléhavost situace a odmítal preventivní politiky zaměřené na rizikové skupiny, ale také na celou populaci, zejména mladé lidi. Ekonomický, protože farmaceutické skupiny, které jsou ve filmu zpochybňovány, upřednostnily své finanční zájmy před péčí o nemocné. Společenský, protože společnost s lhostejností pozorovala, jak umírají mladí lidé, jejichž jedinou chybou bylo to, že náleželi k menšinovým nebo stigmatizovaným skupinám.

Aktuálnost filmu spočívá dozajista v tomto tázání ohledně nezbytného převzetí odpovědnosti za nemoc samotnými pacienty, ohledně politického rozměru veškerých opatření v oblasti veřejného zdraví a obtížného boje, jehož cílem je otřást lhostejností společnosti tvářící se tvář epidemii a neštěstí.

REKONSTRUKCE

Film se však neomezuje na tento aktivistický aspekt. Jde o rekonstrukci, která přesahuje dokumentární rozměr a umožňuje filmaři zejména neustále přecházet od kolektivu k jednotlivci, od veřejného k intimnímu, od aktivismu k osobním emocím. Ze scénáře je velmi patrné, jak se film opravdu vyvíjí od skupinového portréru k připomínce intenzivního a vášnivého vztahu mezi dvěma postavami, Seanem a Nathanem, z nichž jeden je HIV pozitivní a druhý ne. Ladění filmu se tak postupně mění, přičemž přechází od spektakulárního vyjadřování požadavků k emocím, které vyvolává utrpení nemocného partnera, a závěrečné části, jež je obzvláště pronikavá, vévodí trvalá přítomnost smrti.

© Céline Nieszawer

Kinematografické zpracování umožňuje při různých příležitostech přechody pomocí střihu a režie, které během celého filmu vytvářejí dojem více či méně silného odstup. Přestože film obecně vyvolává pocit bezprostřední přítomnosti událostem, zde režisér znásobuje účinky odstupu od zobrazovaného, ať už pomocí využití zvukové stopy, zejména hudby, nebo opakováním týchž událostí z jiného úhlu pohledu či zpomalenými záběry a nečekanými změnami rytmu.

POSUNY

© Céline Nieszawer

Pozorujeme rovněž využití četných flashbacků (nebo drobných zvrátů chronologie), které jsou tak přirozeně vedeny, že na první pohled obecně zůstávají bez povšimnutí. Na úplném začátku filmu se například ocitneme uprostřed probíhající akce, kdy se aktivisté připravují na narušení oficiální konference týkající se AIDS. Kamera je vmísena mezi skupinu na úrovni ramen a vidíme pouze malou část scény ze zákulisí. Následující sekvence pak líčí rozhovor o této akci, kde se úhly pohledu aktivistů střetávají, pokud jde o způsob, jak jednat, neboť přednášející na konferenci byl polit (falešnou) krví a byla mu na chvíli nasazena pouta. Díky střihu můžeme tuto scénu vidět v širokouhlém záběru ze sálu. Kinematografický postup se zdá být jasný, ale účinek opakování u diváka (a u aktivistů) navozuje odstup, přičemž v tomto případě jde o odstup od debaty a úvah.

© Les Films de Pierre

Ale tento odstup nemusí být nutně intelektuální a může mít naopak silný emoční dopad. Po akci provedené v laboratořích Melton Pharm sledujeme skupinu ve voze metra, kde se po těchto událostech uvolní (aktivisté byli odvedeni na policejní komisařství, kde strávili několik hodin). Sean v tomto okamžiku poukazuje na krásu nebe při západu slunce a velmi melancholicky dodává: „Jsou chvíle, kdy si uvědomuji, nakolik onemocnění AIDS změnilo můj život,“ ale okamžitě se začne smát a všichni propuknou v smích. Tento smích však nezahladí emoce okolo jejich předchozích rozhovorů, které jasně vyjadřují intimní pocit, jež se ironie snaží jednoduše rozrušit vzhledem k přítomnosti ostatních.

Právě toto neustálé vyvažování soukromého a veřejného, akce a osobních emocí, současnosti, minulosti a strašně nejisté budoucnosti je možné neustále provádět díky filmové režii. Jedna krásná scéna tak spleťtým způsobem spojuje přítomnost akce aktivistů s touhou týkající se budoucnosti jedné postavy a s melancholií, kterou tušíme v pohledu filmaře na minulý okamžik, který nenávratně zmizel: Nathan se účastní pochodu Gay Pride spolu se Seanem, jenž má na sobě kostým roztleskávačky, ale zakopne a upadne na kolena a jeho pohled (a pohled kamery) se upře na leták ležící na zemi, který neosobním způsobem prohlašuje „Chci, abys žil!“. Tento okamžik je kromě toho natočen jako zpomalený záběr a zvuková stopa je náhle ztlumena, přičemž mizí veškerý hluk a okolní hudba. Kamera sleduje tančícího Seana a poté usmávající se Nathanovu tvář. Slogan na letáku se zcela jistě důvěrně dotýká Nathana, který touží po tom, aby jeho partner žil a přežil, ale zpomalený záběr je současně zastaveným, nehybným okamžikem, a rovněž tušíme otisk vzpomínky, která zůstala v paměti postavy (a filmaře). Celá sekvence se odehrává velice plynule a vede k velmi smíšenému a jemnému pocitu, v němž se spojuje euforie současného okamžiku a jen lehce zdůrazněná melancholie již uplynulé chvíle.

RYTMUS

Film se jmenuje *120 BPM*, což je zjevná narážka na zrychlený srdeční rytmus. A první dojem, který tento film trvající více než dvě hodiny zanechává, je skutečně dojem dábelského rytmu akcí skupiny Act Up, jež se odehrávají ve velmi rychlém sledu, jako například rychlá chůze aktivistů pronikajících do kanceláří společnosti Melton Pharm, jejichž zdi pokryjí během několika vteřin proudy falešné krve. Tento dojem je jistě přesný, filmař díky rytmickému stíhu ukazuje vícere aspekty činnosti skupiny Act Up, ať už jde o aktivistické počiny, shromáždění a schůze za účelem debat, práci výborů a vědecká vysvětlení týkající se léčebných přípravků, které by mohly působit proti viru, akce ve školách nebo osobní, přátelské, milostné či konfliktní vztahy mezi postavami. Film je jako ono gesto, které vidáme na shromážděních, na nichž vystupujícím netleskáme, ale spokojíme se s klepáním konečků prstů, abychom neprodužovali schůzi: jde o film, který je stejně jako všichni ti, kteří bojují proti epidemii, ve stavu nouze.

Tento dojem je však jen dílčí, Robin Campillo působivě pracuje se změnami rytmu, a pokud se zdá, že film kmitá v tempu hudby znějící v klubech, kde jeho postavy tančí až do rána, ještě v téže sekvenci se posune k daleko melancholičtějšímu zpěvu, jenž představuje jeho hlavní hudební téma.

Stejně tak se sice zdá, že kamera je v neustálém pohybu, aby doprovodila akce aktivistů, avšak při několika příležitostech znehybní, ať už aby zachytila chvíle z dovolené Seana a Nathana na pusté pláži v širokouhlém záběru, nebo aby mlčky zobrazila stovky těl demonstrantů ležících na pařížských ulicích a symbolizujících ničivost epidemie, nebo aby se doslova zmocnila Seanovy smrti, individuální smrti, která nás, diváky i Nathana, chytne za srdce, ale také kolektivní smrti, které poslední akce skupiny Act Up vrátí její politický smysl.

Síla filmu spočívá zajisté v tomto způsobu neustálého mísení toho, co je kolektivní a co je jednotlivé, a pevného provázání toho nejintimnějšího s tím nejpoličtějším.

K ÚVAZE

Kromě výše navrhovaných prvků k analýze je třeba zamyslet se i nad jinými aspekty filmu *120 BPM*.

- *120 BPM* je bezpochyby vzpomínkový film o boji, který se dnes může zdát ukončený. Ale co aktuálního lze nalézt ve filmu a v boji skupiny Act Up, která je dnes stále aktivním sdružením?
- Co si myslíte o akcích skupiny Act Up? Jsou nezbytné? Násilné? Pozoruhodné? Neobratné? Nepostradatelné? Chápete debaty, kterým se aktivisté vášnivě věnovali a jež ve filmu vidíme?
- Domníváte se, že boj proti AIDS (ale rovněž jiným nemocem) se týká pouze nemocných nebo skupin zasažených nemocí? V čem je tento boj třeba považovat nejen za kolektivní, ale za univerzální?

EVROPSKÉ FILMY PRO EVROPANY

Po loňském ročníku, který představoval desáté výročí iniciativy, je cena LUX nadále spojena s obdivuhodnou škálou žánrů a tónů skrze filmy mladých talentovaných evropských režiserek a režisérů. Evropský parlament s potěšením představuje tři filmy postupující do užšího výběru soutěže o Filmovou cenu LUX 2017:

120 BPM (*120 battements par minute*), film Robina Campilla, Francie

SÁMSKÁ KREV (*Sameblod*), film Amandy Kernellové, Švédsko, Norsko, Dánsko

WESTERN, film Valesky Grisebachové, Německo, Bulharsko, Rakousko

Filmy se vřelým a inteligentním způsobem zabývají aktuálními tématy a odrážejí to, čím Evropa v současnosti prochází. Ukazují postavy, které otevírají oči a sledují jimi svět, jenž je obklopuje, aby pochopily realitu a společnosti a komunity, do nichž patří. Tím, že nám evropská kinematografie ukazuje naše příběhy umocněné filmovými emocemi, se její kvalita a rozmanitost zhodnocují, stejně jako její význam při budování sociálních hodnot a kulturních komunit. Zveme vás ke zhlédnutí filmů během šestého ročníku Filmových dnů LUX.

FILMOVÁ CENA LUX

Kultura hraje klíčovou úlohu při utváření naší společnosti.

V tomto duchu Evropský parlament v roce 2007 zahájil Filmovou cenu LUX. Rád by tak přispěl ke zvýšení distribuce evropských filmů napříč Evropou a podpořil evropskou debatu o hlavních společenských otázkách.

Filmová cena LUX je výjimečnou iniciativou. Vzhledem k tomu, že většina evropských koprodukcí bývá zpravidla promítána pouze v zemích původu a velmi zřídka v jiných zemích, a to ani v rámci EU, dává Filmová cena LUX výjimečnou příležitost otulkovat tři evropské filmy ve 24 úředních jazycích Evropské unie.

Vítěze Filmové ceny LUX, který bude vyhlášen 15. listopadu 2017, zvolí poslanci Evropského parlamentu.

FILMOVÉ DNY LUX

Filmová cena LUX dala vzniknout Filmovým dnům LUX. Od roku 2012 jsou tři filmy ucházející se o Filmovou cenu LUX během Filmových dnů LUX představovány širšímu evropskému publiku.

Zveme Vás na projekce v rámci Filmových dnů LUX, které jsou nezapomenutelným kulturním zážitkem stírajícím hranice. Od října do prosince se budete moci připojit k milovníkům filmového umění z celé Evropy během projekcí tří filmů v jednom z 24 úředních jazyků Evropské unie. Nezapomeňte hlasovat pro film, který se Vám nejvíce líbil, prostřednictvím našich internetových stránek luxprize.eu nebo na naší facebookové stránce!

CENA DIVÁKŮ

Cena diváků Filmové ceny LUX je udělena na základě volby publika. Nenechte si ujít možnost hlasovat pro jeden ze tří filmů do 31. ledna 2018! Možná budete mít štěstí a budete se na pozvání Evropského parlamentu moci v červenci 2018 zúčastnit mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech – a ohlásit název filmu, který získá cenu diváků.

SLEDUJTE,
DEBATUJTE
A HLASUJTE!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

REŽIE: Robin Campillo

SCÉNÁŘ: Robin Campillo

OBSAZENÍ: Nahuel Pérez Biscayart,
Arnaud Valois, Adèle Haenelová,
Antoine Reinartz

KAMERA: Jeanne Lapoirieová

PRODUCENTI: Hugues Charbonneau,
Marie-Ange Lucianiová

VÝROBA: Les Films de Pierre,
France 3 Cinéma, Page 114,
Memento Films Production,
FD Production

ROK: 2017

STOPÁŽ: 144'

ŽÁNŘ: Fikce

ZEMĚ: Francie

PŮVODNÍ VERZE: francouzština

DISTRIBUTOR: Film Europe

Text zpracován v srpnu 2017.

